

MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM

BÉKÉSCSABA

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Nemzeti Kulturális Alap Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő terhére biztosított,
vissza nem térítendő támogatás felhasználásáról

A pályázat célja: A Munkácsy Mihály Múzeum Helytörténeti gyűjteményében található Munkácsy Mihályhoz kötődő kegyeleti koszorúszalagok restaurálása

A megvalósítás teljesítési időtartama: 2024. szeptember 1. – 2025. augusztus 31.

A támogatás összege: 500.000 Ft

Pályázati azonosító: 505111/04799

Köztes pályázati azon.: 209111/00329

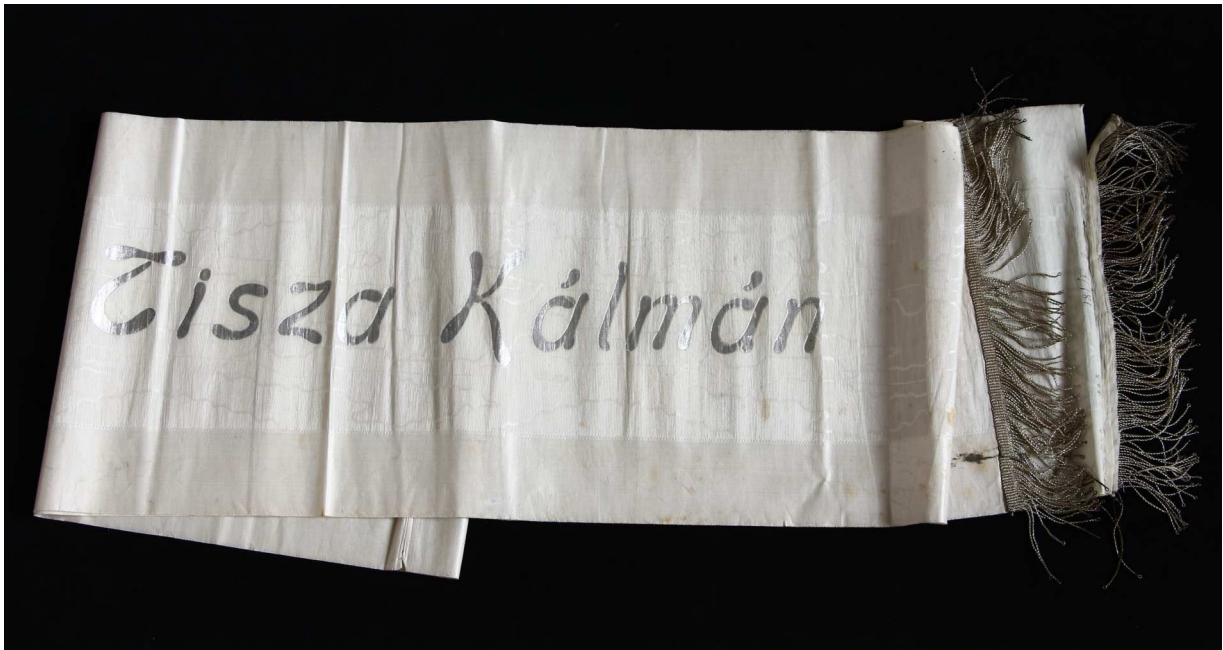
A támogatott tevékenység megvalósításának szakmai vonatkozásai, tapasztalatai és a megvalósítás eredményessége

Munkácsy Mihály 1900. május 1-jén Endenichben bekövetkező halálát és az azt követő eseménysort a Munkácsy Mihály Múzeum Munkácsy-relikviagyűjteményének tárgyai segítségével napról napra követhetjük. E darabok egy részletgazdag kirakós elemeiként állnak össze. A hagyatékban lévő, drámai erejű fotódokumentációhoz 2019-ben adományként kapott gyászjelentések és a festő unokatestvérei által a közelmúltig őrzött két, keretbe foglalt hajereklye kapcsolódik. Először a Múcsarnok dísztermében a ravatalra, majd 1900. május 9-én Budapesten zajló temetés után a sírra kerültek azok a koszorúk, amelyekről később gondos kezek bontották le és őrizték meg az utókor számára a koszorúszalagokat. A magyar kormány, a politikai és művészeti elit, külföldi és magyar oktatási intézmények érezték kötelességüknek a méltó búcsút. 104 koszorúszalag rajzolja meg az utókor számára a Munkácsytól való búcsú fennköltségét.

A **kegyeleti szalagok** a Munkácsy Mihály Múzeum Történeti gyűjteményében a 58.26.165. leltári számon találhatóak. Az eddigiekben három eredményes, az NKA által

nagyvonalúan támogatott és sikeresen lebonyolított pályázat előkészítése során a kollekciónak a koszorúkat küldő intézmények/személyek fontosságának, valamint a műtárgyak állapotának figyelembevételével válogattunk.

1. **GRÓF TISZA KÁLMÁN** egykori miniszterelnök, Munkácsy halála idején országgyűlési képviselő kegyeleti szalagját választottuk elsőként. Munkácsy és a Tisza család közötti jó kapcsolat közismert. A politikus testvére, gróf Tisza Lajos és Munkácsy Mihály között is baráti kapcsolat alakult ki, 1891-ben együtt látogattak Szegedre.

Tisza Kálmán kegyeleti koszorúszalagja (selyem; 28,5x228 cm; leltári szám: Ht.58.26.165.6.)

2. Munkácsy korának egyik legjelesebb magyar vállalkozói társasága az 1795-ben alapított **MAGYAR KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVTERJESZTŐK EGYESÜLÉSE** volt. Az európai könyvtörténet tekintetében is nagyon korai, a kontinensen másodikként alapított szervezet volt hivatott a magyarországi nyomdászat, a könyvkereskedelem és a könyvkiadás koordinálására.

A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja volt a Lampel R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) R. T. Könyvkiadóvállalat is, amely megjelentette Malonyay Dezső Munkácsy Mihályról szóló gazdagon illusztrált, ragyogó forrásmunkáját.

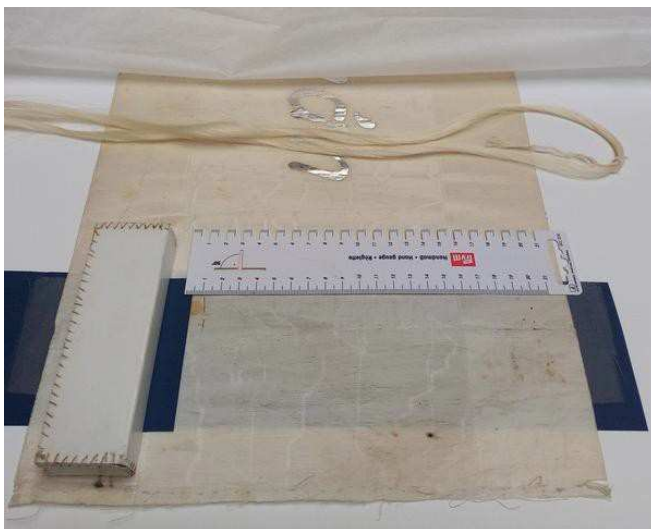
A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése kegyeleti koszorúszalagja (selyem; 29x404 cm; leltári szám: Ht.58.26.165.65.)

3. A kor jeles művészeti magániskoláinak sorában találjuk a Városligeti fasorban működő Karlovszky–Tolnay Női Festőiskolát, amelynek munkájában Munkácsy Mihály egyik legtehetségesebb tanítványa, Karlovszky Bertalan is részt vett. A kettejük között lévő alkotói harmónia ékes példája az 1881-ben született *Virágcsendélet korsóval* című nagyméretű csendélet, amely a Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményét gazdagítja. A **KARLOVSZKY, TOLNAY NŐI FESTŐ ISKOLA** feliratot hordozó koszorúszalagot a Mesterhez hasonlóan szintén Munkácson született tanítvány, a jelentős műkereskedelmi sikereket magáénak tudó Karlovszky Bertalan miatt választottuk.

A Karlovszky, Tolnay Női Festő Iskola kegyeleti koszorúszalagja (selyem; 30x568 cm; leltári szám: Ht.58.26.165.101.)

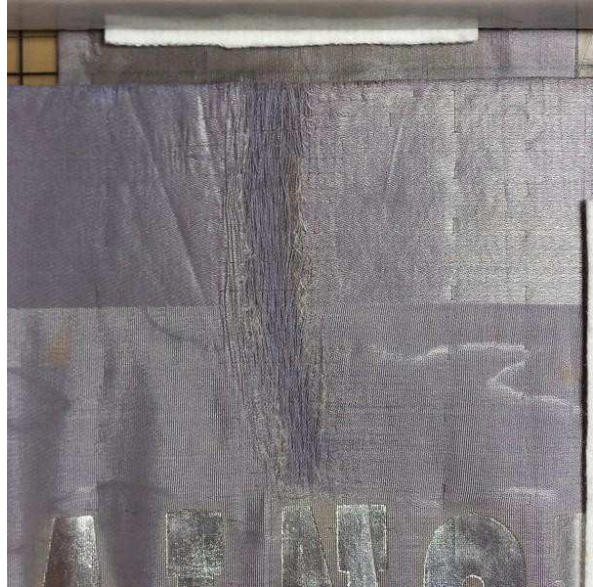
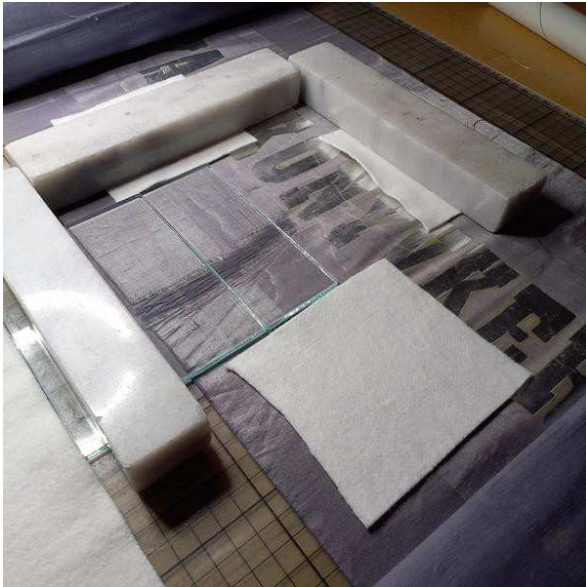
A restaurálás folyamatának látványos pillanatai

Tisza Kálmán szalagjának varrókonzerválása, alátámasztása, selyem fátýolszövettel

Szalagvégek konzerválása, megerősítése színezett selyem fátýolszövettel

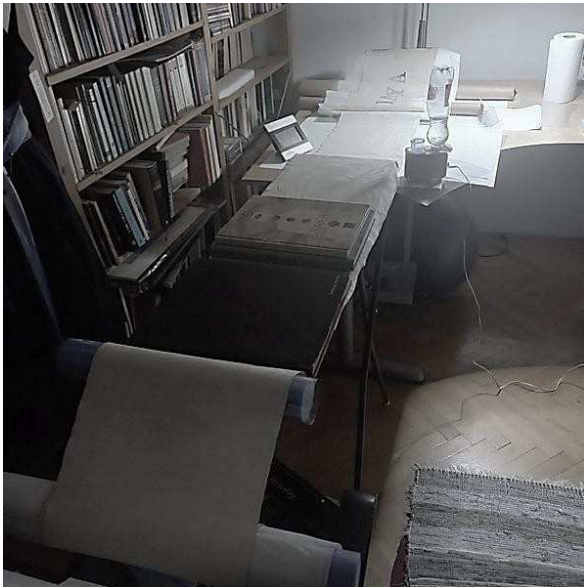
Könyvkereskedők szalagján lévő szakadás varrókonzerválása, alátámasztása selyem fátyolszövetekkel, selyemfonalakkal

A szalag rojt alatti szakadásának alátámasztása, konzerválása

A Karlovszky, Tolnay Női Festő Iskola által küldött gyászszalag végén a rojtok kitűzése, igazítása

A szalag rugalmasítása ultrahangos párosítással, a gyűrődések, deformált felületek lesúlyozásával

A műtárgyvédelmi sikertörténet záró jelenete

A restaurált szalagok

A Munkácsy Mihály Múzeum a kegyeleti szalagok megmentéséhez – ahogyan korábban is – Pataki Anikó segítségét kérte. Az okleveles textilrestaurátor művész ismét kiváló munkát végzett.

E műtárgyakat a *Munkácsy Mihály – Egy géniusz diadala* című kiállításhoz kapcsolódóan, a Munkácsy Terem előterében mutatjuk be, míg a korábbiakban restaurált koszorúszalagokat folyamatosan tárjuk közönségünk elé. A festő születésnapján 2025-ben bemutatott *MISKA és CÉCILE, avagy amit Munkácsy Mihály házasságáról érdemes tudni* című tárlatunkban három kegyeleti szalagot is szerepeltettünk.

Ezúton szeretném megköszönni a Nemzeti Kulturális Alap Múzeumok Kollégiumának a támogatást, amellyel a békéscsabai múzeum „A világ legnagyobb Munkácsy-gyűjteménye” három reprezentatív műtárgyát menthette meg ebben az esztendőben. Szíves támogatásukkal az elmúlt években összesen nyolc koszorúszalagot restauráltathattunk.

A pályázat szakmai beszámolója a Munkácsy Mihály Múzeum weboldalán, a következő linkre kattintva érhető el: <https://munkacsy.hu/muzeum/palyazati-beszamolok> .

Békéscsaba, 2025. október 6.

Gyarmati Gabriella
művészettörténész

Pályázati azonosító: 505111/04799

Köztes pályázati azon.: 209111/00329

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott **dr. Bácsmegi Gábor** [pályázó képviselőjére jogosult] a **Munkácsy Mihály Múzeum** [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt feltétel teljesült:**

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozáttal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Békéscsaba, 2025. 10. 08.

.....
pályázó képviselője

Munkácsy Mihály Múzeum	Munkácsy Mihály Ostende című grafikájának megvásárlása	1000000	209110/00106	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum természettudományi gyűjteményének gyarapítása preparátumok vásárlása által	800000	209110/00107	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Helytörténeti gyűjteményében található Munkácsy Mihályhoz kötődő kegyeleti koszorúszalagok restaurálása	400000	209111/00061	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum állományvédelmi, restaurálási tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése	700000	209111/00127	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum restaurátorműhelye technikai eszközparkjának fejlesztése	1100000	209111/00240	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum évkönyve VIII. megjelentetése	600000	209188/00016	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve X. (47.) megjelentetése „Csabai értéktár” címmel	1000000	209188/00078	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Tevan Margit ötvösmunkáinak és Sejben Lajos művészkönyvének szerzeményezése	370000	3509/01222	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A MMM Jankay-Kolozsváry-Tevan gyűjtemények állományvédelmi fejlesztésére és eszközbeszerzésére	1200000	3511/03929	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Állományvédelmi eszközök beszerzése - Munkácsy Mihály Múzeum	500000	3533/00186	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve III. megjelentetése	500000	3588/00391	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Képzőművészeti gyűjteményének gyarapítása Kiss Ilona és Flóra Virág képzőművészek alkotásainak megvásárlásával	300000	505110/00962	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Ásványok és preparátumok szerzeményezése a Munkácsy Mihály Múzeum természettudományi gyűjteménye részére	600000	505110/00963	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum állományvédelmi és restaurálási feladataihoz szükséges eszközök és anyagok beszerzésére	500000	505111/04797	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	1871-ből származó Bösendorfer zongora állagmegóvása	400000	505111/04798	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Helytörténeti gyűjteményében található Munkácsy Mihályhoz kötődő kegyeleti koszorúszalagok restaurálása	500000	505111/04799	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy abecedárium. A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum Munkácsy-gyűjteménye munkacímű múzeumi évkönyv megjelentetése	750000	505188/00825	Megtekintés

Hírek

Adatbázisok

Rólunk

Közreműködők

Kapcsolat

Impresszum

Hungaricana logók

Technológiai háttér

NKA pályázati beszámolók

NKA pályázati beszámoló feltöltése

GY.I.K.

Adatkezelési Tájékoztató